

Werkplan 2026 Regieorganisatie GLB

Inhoud

---

1. Inleiding

---

2. Focus

---

3. Programmeren

---

4. Monitoring en evaluatie

---

5. Netwerk

---

6. Ondersteuning governance

---

7. Communicatie

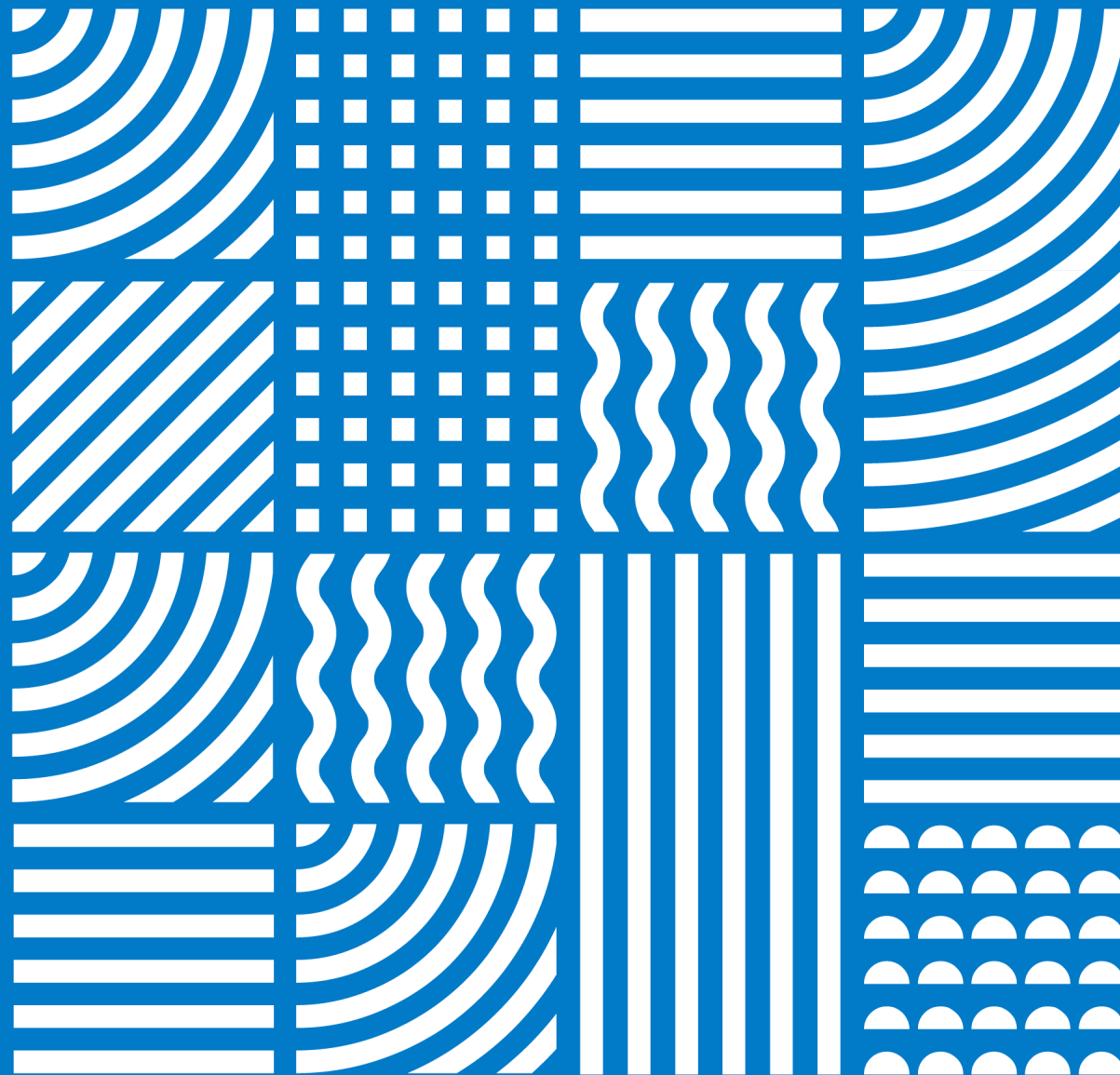
8. Afronding POP3, POP3+ en EHF

---

9. Functies & begroting

Inleiding

Inleiding

Dit is het werkplan voor de Regieorganisatie GLB voor 2026. Het afgelopen jaar is het programma voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), en het daarvoor opgesteld Nationaal Strategisch Plan (NSP), vol op stoom gekomen. Veel regelingen zijn uitgezet en het behalen van de resultaten verloopt over het algemeen conform de afspraken bij aanvang van het programma. Voor een aantal maatregelen blijven resultaten achter. Dit komt enerzijds door verwachtingen aan het begin die moeten worden bijgesteld en anderzijds doordat sommige maatregelen meer stimulans vragen ze te realiseren. Toch zal het programma veel doelstellingen op het gebied van een veerkrachtige en duurzame landbouw gaan halen.

Er is en blijft veel belangstelling voor het GLB. Zo is ook dit jaar de eco-regeling weer overschreven. In de afgelopen jaren is daarom geld toegevoegd. Dat is nu op basis van de eerder benutte kaders niet meer mogelijk. Echter, voor de komende jaren is een arrangement getroffen, zodat de meerkosten weer (grotendeels) toegekend kunnen worden. Met het ANLb, in samenhang met het programma Agrarisch Natuurbeheer, blijven boeren belangrijke stappen zetten naar een toekomstgerichte en duurzame landbouw.

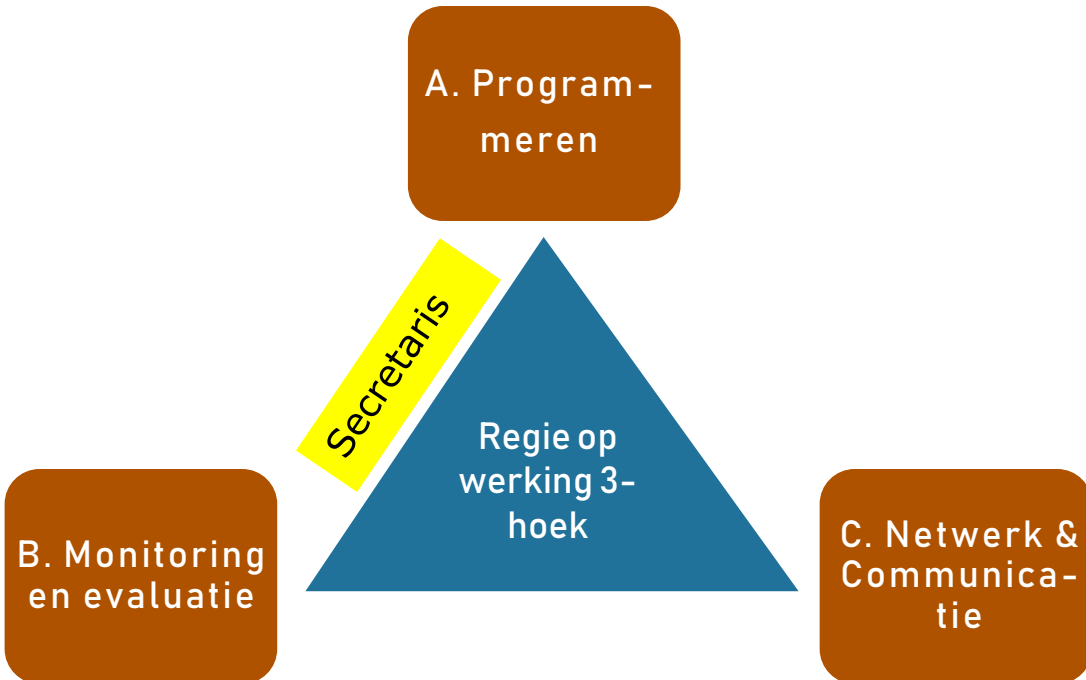
We hebben uitvoering gegeven aan het plan voor monitoring en evaluatie van het GLB-programma. In 2025 vooral met betrekking tot de effectiviteit, efficiëntie en doelmatigheid van het programma. In 2026 zullen we ook meer de impact van het programma gaan bepalen. Want het is belangrijk te onderzoeken wat we nu bereiken met dit toch omvangrijke NSP. We zijn weer in gesprek gegaan over het programma, waarbij we steeds meer interesse zien, gegeven de grote opkomst bij onze Werkplaatsen. Belangrijk waren ook de bijeenkomsten met jonge boeren in Noord en West Nederland. Samen zijn we met de gedeputeerden en het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) in gesprek gegaan over het GLB, zoals het nu wordt ervaren, maar ook kijkend naar de toekomst. Want we gaan alweer nadenken over de volgende periode. De Europese Commissie heeft haar plannen in de zomer gepresenteerd. Dit nieuwe programma moet in 2028 van start gaan.

Overigens is in 2025 het vorige GLB-programma, POP3, afgerond. Dat heeft ook nog veel aandacht en inzet gevraagd, samen met provincies en de RVO. Al deze inspanningen hebben ertoe geleid dat ca 99% van de Europese GLB-middelen zijn besteed. Dit ondanks bijvoorbeeld de Corona pandemie, die veel samenwerking onmogelijk maakte. Een mooie prestatie vanuit een hele goede samenwerking.

In 2026 komen we in een nieuwe fase van het programma. Veel geld is uitgezet en daarmee gaat de aandacht meer uit naar, naast een goede planning, uitvoering en blijven sturen op resultaten, monitoring en evaluatie. Voor het programma zelf maar ook wat de impact van het programma is. We werken aan het visualiseren van deze resultaten. Om het te verbeelden, maar ook analyses uit te kunnen voeren en het programma te kunnen bijsturen. We blijven onderzoeken hoe we verbanden kunnen leggen met andere programma's, zoals het Agrarisch Natuurbeheer en verder op het gebied van bodem, water, natuur en biodiversiteit. We gaan in 2026 weer graag in gesprek over dit en het toekomstige GLB- programma. We doen dat in ieder geval tijdens de Werkplaats in mei in Zeeland, over de landbouw in 2050. Ook gaan we weer bijeenkomsten organiseren voor jonge boeren.

Het programma wordt wel als ingewikkeld ervaren, veel administratie en verantwoording, ook naar Brussel. Tegelijk is het een stabiele pijler onder het landbouwbeleid, met een fors budget en actuele en goed beschreven doelstellingen. De kritische geluiden hebben zeker onze aandacht, nu en in de toekomst. Door de grote deelname en concrete maatregelen die we samen nemen, is het een succesvol programma naar een toekomstig duurzame landbouw. We gaan daarom met veel enthousiasme en samen met alle aan het GLB verbonden partijen verder **werken aan een toekomstbestendige landbouw, het versterken van de natuur en een leefbaar platteland.**

Organisatie driehoek

In het werkplan geven we aan **wat** we op de thema's programmeren, monitoring en evaluatie en netwerk en communicatie doen. We beschrijven daarbij ook **hoe** we dit aanpakken. We zijn niet georganiseerd op thema, maar werken als één team, waarbij elke collega zijn of haar taakveld heeft. Eigenlijk zou deze driehoek moeten draaien, want de thema's hangen samen. Informatie wordt efficiënt binnen de organisatie gedeeld en kennis vanuit de thema's wordt optimaal benut. Er wordt overlegd met de betrokken collega's binnen en tussen de thema's, maar niet als zelfstandige teams.

We programmeren in nauwe samenwerking met het netwerk. Zo zijn er bijvoorbeeld communities uit het netwerk gevormd rondom specifieke interventies. Vanuit programmeren en het netwerk kijken we naar monitoring en evaluatie en omgekeerd wordt informatie uit monitoring gebruikt voor programmering en gedeeld binnen het netwerk. Het Monitoringcomité, een formeel gremium van maatschappelijke organisaties en overheden in het NSP-GLB, heeft een adviesfunctie in het programma en praat mee over de programmering, bijvoorbeeld wanneer wijzigingen van het NSP-GLB aan de orde zijn en denkt mee over de monitoring en evaluatie.

Tijdens de Werkplaatsen, de fysieke bijeenkomsten van het netwerk, wordt er over het programma gesproken. Signalen, ideeën en ervaringen worden opgehaald en er wordt besproken hoe deze verder kunnen worden opgepakt. Communicatie is essentieel, in de breedte van het woord, en dat geldt voor alle thema's. Er zijn collega's die de communicatie begeleiden en ondersteunen, maar iedereen binnen de organisatie draagt bij aan de communicatie.

We bieden ondersteuning aan de gremia binnen de interbestuurlijke governance van het NSP-GLB via de secretarisrol. Daarmee bewaken we de stukkenstroom en samenhang tussen de verschillende overleggen.

We onderzoeken voortdurend met elkaar wat we als organisatie en ieder individu nodig heeft het werk goed te kunnen doen en de driehoek goed te laten werken.

Aan Regieorganisatie GLB verbonden organisaties

AGRARISCH NATUURBEHEER (ANB)

In de Contourenbrief ANB is aangegeven dat in 2025 een programma ANB wordt ontwikkeld, waarin gebruik gaat worden gemaakt van een aantal GLB-instrumenten zoals ANLb (ophoging), investeringen (ophoging en nieuw), gebiedspecifieke vergoedingen (nieuw), doorontwikkeling eco-regeling, kennisontwikkeling (versterken) en monitoring (versterken). Dit betekent impact op het werk voor wijzigingsvoorstellen NSP-GLB (inclusief implementeren), programmeren en monitoring en evaluatie. In 2026 wordt er verder gewerkt aan een governancestructuur ANB, uitgangspunt is zoveel mogelijk aan te sluiten bij de GLB-structuur en versterking van de uitvoering.

Verbinding tussen Regieorganisatie GLB en ANB is:

- De kwartiermaker;
- Deelname aan de werkgroep ANB;
- Mee(door)ontwikkelen en implementeren van GLB/ANB-instrumentarium;
- Ontwerp monitoring NSP-ANB;
- Gebruiken van de evaluatie NSP-GBA door ANB;
- Inzet en gebruik van het GLB-netwerk (netwerk platteland).

REGIEORGAAN EMISSIEREDUCTIE DUURZAME VEEHOUDERIJ

In december 2023 is een convenant getekend met 25 partijen, waaronder de ministeries van LNV en I&W, 12 provincies, sectorpartijen en maatschappelijke organisaties. Met als titel; 'Versnellen van innovaties voor de reductie van emissies in de duurzame veehouderij'. Met emissies worden broeikasgassen bedoeld. Het convenant heeft tot doel een aantal

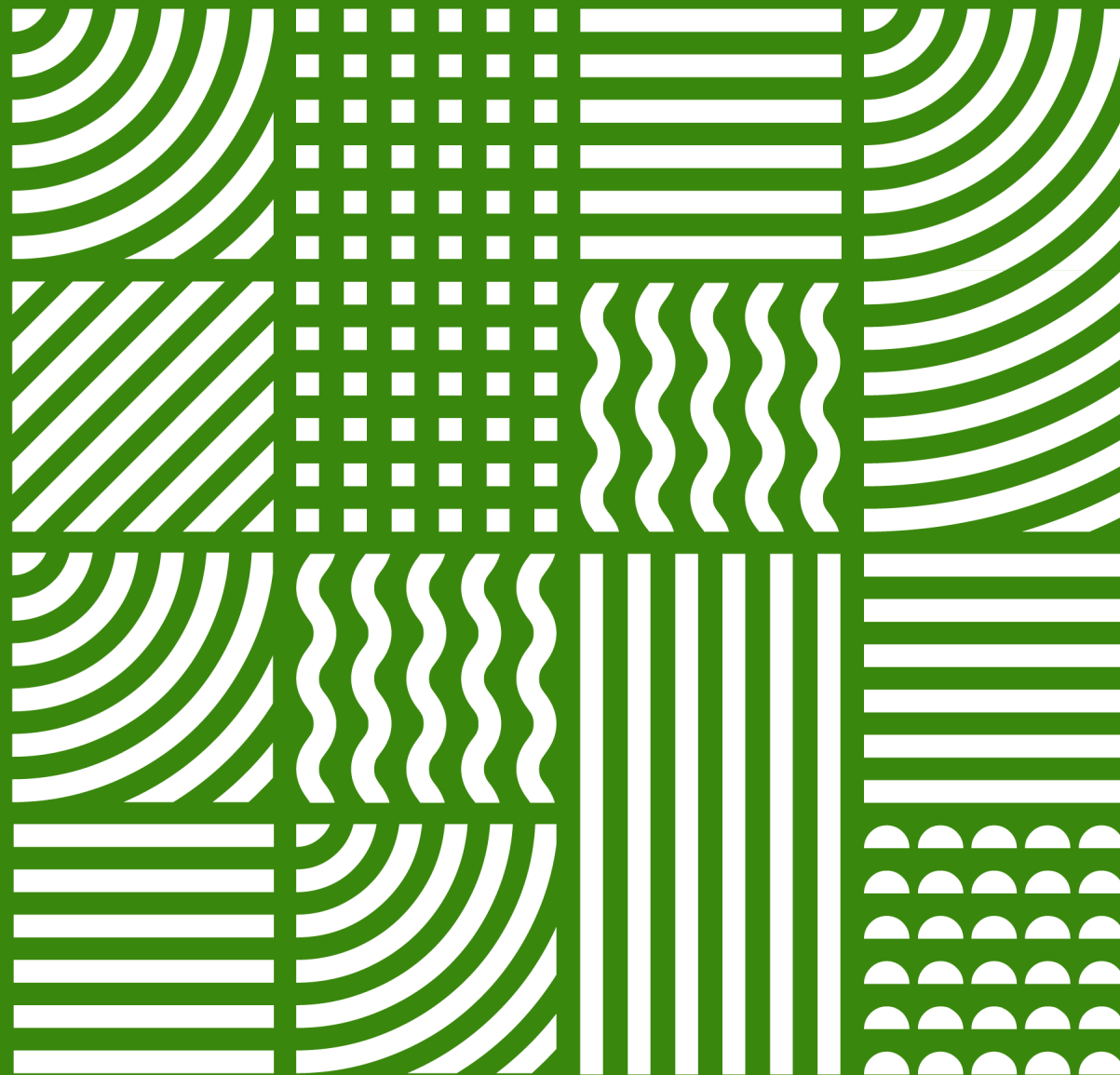
kansrijke of doorbraakinnovaties te bepalen die technisch haalbaar, economisch rendabel, juridisch houdbaar en maatschappelijk geaccepteerd zijn. De innovaties moeten ook een meerwaarde hebben in de keten en passen bij de opgaven in gebieden. Deze innovaties worden op al deze fronten geholpen en verrijkt, de bekostiging wordt geregeld en aan het einde, wanneer dit succesvol is, wordt een plan gemaakt de innovaties uit te rollen. De deelnemende partijen zijn verenigd in een Regieorgaan voor de uitvoering van het convenant. Het programmabureau, dat is ondergebracht bij de Regieorganisatie GLB, ondersteunt het Regieorgaan in deze uitvoering en de onafhankelijk voorzitter Elbert Roest. In 2024 is de infrastructuur voor dit programma gerealiseerd en is een afwegingskader gemaakt om tot keuzes van innovaties te kunnen komen.

NATIONAAL PLATFORM AGRARISCHE EXPERIMENTEERLOCATIES

Het ministerie van LNV ontwikkelt een netwerk van 12 gebiedsgerichte experimenteellocaties. Hier werken ondernemers, kennisinstellingen en regionale stakeholders samen aan innovatieve oplossingen voor een toekomstbestendige landbouw. De senior adviseur, medewerker van de Regieorganisatie GLB, ondersteunt dit netwerk en speelt een sleutelrol in de opbouw en coördinatie van het Nationaal Platform Experimenteellocaties. De taken zijn:

- Vormgeven en positioneren van het platform, samen met de experimenteellocaties;
- Verbinden van de locaties met het Agrarisch Kennis- en Innovatie Systeem (AKIS) en andere netwerken;
- Coördineren en stimuleren van samenwerking, kennisdeling en innovatie;
- Organiseren van bijeenkomsten, thematische werkgroepen en het agenderen van knelpunten bij overheden en ketenpartijen;
- Zorgdragen voor voortgang, communicatie en verantwoording.

Draaiende driehoek

Draaiende driehoek

De Regieorganisatie GLB is georganiseerd in een driehoek. Elke hoek staat voor een (kleine) groep experts op het gebied van Netwerk & Communicatie, Programmeren & Financiën en Monitoring & Evaluatie. Het merendeel van het werk wordt niet “in” maar vanuit de hoeken gedaan. Waar vorige GLB-periodes met name een financiële focus hadden, is het NSP primair gefocust op het behalen van doelen en resultaten. Met netwerk, programmeren, monitoren en (tussentijds)evalueren van het programma is nu meer dan ooit een conditio sine qua non om het programma succesvol uit te voeren. Dat illustreren we in onderstaande voorbeelden.

State of play

Jaarlijks wordt rond de zomer de State of Play van het programma gepresenteerd. Waar de APR terugkijkt op het vorige financiële jaar, kijken we in de State of Play vooruit naar de te behalen streefwaarden van het NSP en de voortgang op financiën.

Om de State of Play te kunnen presenteren werken Monitoring & Evaluatie, Programmeren & Financiën en Netwerk & Communicatie intensief met elkaar samen. Gezamenlijk met opdrachtgevers bespreken we tweemaal per jaar, tijdens de voortgangsgesprekken, wat er is gedaan (o.a. opengesteld), wat dat heeft opgeleverd en nog gaat opleveren en wat de plannen zijn voor de resterende programmaperiode. Via het Netwerk worden signalen gedeeld. Dat kunnen signalen zijn over punten die verbetering behoeven, zoals voorwaarden in het NSP die aanpassing behoeven om geplande streefwaardes wel te kunnen behalen. Maar het Netwerk is er zeker ook voor het delen van successen die weer als inspiratie kunnen dienen voor anderen.

Annual Performance Report (APR)

Hoewel de APR formeel een product van het betaalorgaan is, heeft de Regieorganisatie GLB een belangrijke taak in de totstandkoming van het APR. Het APR bevat namelijk naast een kwantitatief deel ook een beschrijvend gedeelte.

In het beschrijvende gedeelte wordt onder andere de voortgang van het programma beschreven per doelstelling en worden eventuele verschillen tussen geplande en gerealiseerde uitgaven, output en resultaten verklaard. In het geval van afwijkingen worden ook herstelacties omschreven. Waar nodig en mogelijk worden voorgenomen aanpassingen in het NSP benoemd.

Om het beschrijvende gedeelte van de APR te kunnen opstellen, verzamelt de Regieorganisatie GLB input van opdrachtgevers, interventie- en regelingseigenaren, leden van het Monitoringcomité en het brede Netwerk. Vanuit de Regieorganisatie GLB driehoek wordt de inhoud van het APR gezamenlijk afgestemd.

Na indiening van het APR in februari wordt door Monitoring & Evaluatie en Netwerk & Communicatie een publieksversie opgesteld van het APR, waarin doormiddel van interviews met betrokkenen de voortgang van het programma wordt verteld.

In de jaarlijkse review meeting met de Europese Commissie geeft de Regieorganisatie GLB samen met RVO en het ministerie van LNV een update over de huidige voortgang van het programma (State of play), gaat in op verdiepende vragen van de EC over afwijkingen en worden er ook updates gegeven over evaluaties en activiteiten van het Netwerk.

De Werkplaats GLB

Samen met partners uit het netwerk organiseert de Regieorganisatie GLB tweemaal per jaar de Werkplaats GLB. De Werkplaats is naast een plek om te ontmoeten ook een plek waar daadwerkelijk gewerkt wordt. De opzet van de Werkplaatsen is gebaseerd op de thema's en doelen van het programma. Bij het bepalen van de thema's wordt niet simpelweg het rijtje doelen doorlopen. In het Kernteam Werkplaats wordt besproken welk thema actueel is of in de nabije toekomst relevant zal zijn. Hierbij worden ook de programmering, monitoring en evaluatie betrokken. Een goed voorbeeld hiervan is de Werkplaats van november 2025, die als thema 'Het landschap van de toekomst' heeft. Uit de APR en de State of Play bleek dat Nederland achterbleef bij de geplande resultaten voor bebost land/agroforestry en voor het landschap. De Werkplaats wordt onder andere gebruikt om verbindingen te leggen en door het delen van goede voorbeelden inspiratie te bieden.

Afsluiting POP3

Het POP3-programma zal als het gaat om de betalingen eind 2025 worden afgerond. Daarna zal de gehele financiële afronding volgen middels het ontvangen van de laatste overzichten van Europese einddeclaraties en afsluitende budgetbrieven provincies & Rijk. Daarnaast zal in eind juni 2026 het eindverslag van het POP3-programma worden opgeleverd. Dit is een gezamenlijke inspanning van RVO en de Regieorganisatie GLB (programmeren voor financiële gegevens en monitoring voor evaluatie duiding van de kwantitatieve data). Voor netwerk en communicatie ook een belangrijk moment om de eindstand met het bredere publiek te communiceren. Voor POP3 zal er een algemene indevaluatie worden opgeleverd (ex-post evaluatie). De verslagen zullen na akkoord van het Comité van Toezicht openbaar worden gemaakt. Voor het afsluiten van het POP3-programma zal op een feestelijke manier aandacht worden gevraagd, waarin de driehoek van programmeren en financiën, monitoring en evaluatie en netwerk en communicatie samen komt.

Focus van de Regieorganisatie GLB 2026

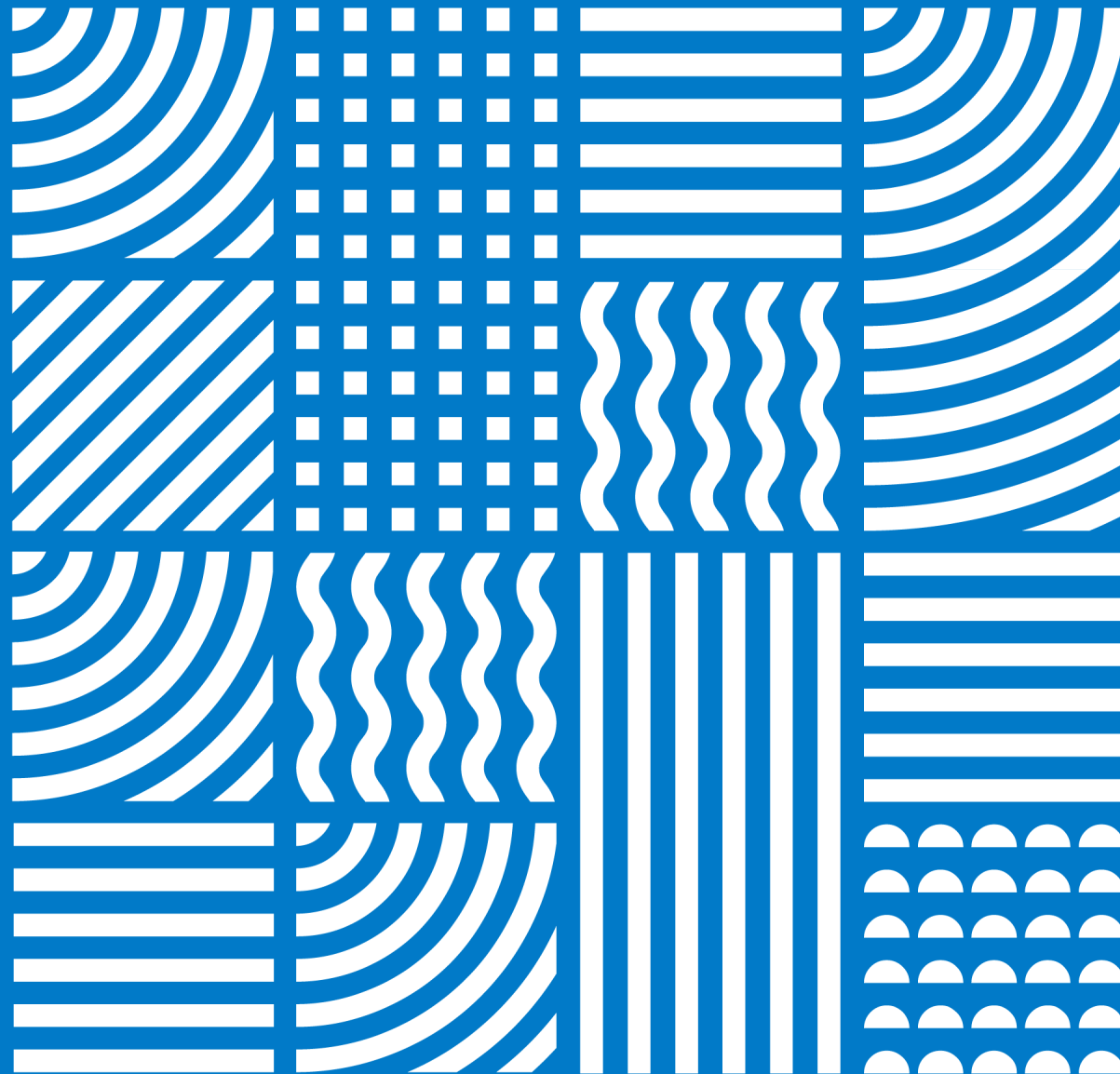
AFRONDING POP3, POP3+ EN EHF

- In 2025 is het POP3 en EHF programma afgerond.

NSP-GLB

- Veel openstellingen zijn al gedaan. We gaan van programmeren naar meer monitoring en evaluatie met meer focus op de impact van het programma.
- We gaan meer data-analyses uitvoeren, ook als input voor de landbouwagenda van Rijk en provincies. Deze data en analyses willen we meer gaan benutten in samenwerking met de provincies in de ontwikkeling van hun landbouw- en omgevingsvisies.
- Er is een programma Agrarisch Natuurbeheer in ontwikkeling, waarmee we op een directe manier gaan samenwerken via in eerste instantie de kwartiermaker en de beoogde programmamanager.
- Het programma Nationaal Platform Experimenteerlocaties komt op stoom. Daar wordt in een apart plan aandacht aan gegeven.
- We organiseren Werkplaatsen en bijeenkomsten voor het netwerk, en werken aan capacity building voor het GLB met onze partners.
- Inmiddels wordt nagedacht over het volgende GLB-programma, na 2027. We dragen bij aan de gedachtevorming en invulling.
- Het ministerie van LNV reorganiseert. De Regieorganisatie GLB gaat over van DG Agro naar DG Realisatie. Het DG gaat bestaan uit twee directies die meer regionaal georiënteerd zijn en een directie waarin nationale programma's samen komen. Deze laatste kent een sterke relatie met de Regieorganisatie GLB. Dit kan ook gevolgen hebben voor het positioneren van de Regieorganisatie GLB. Dit zal ook aandacht en capaciteit vragen.

Programmeren

Context Programmeren

Programmeren is het sturen op de uitvoering en waar nodig aanpassen van het NSP-GLB. Het gaat om het gezamenlijk doelbereik, de verdeling van de doelen en de koppeling met budgetten.

Het programmeren vindt plaats binnen een bredere maatschappelijke, politieke en bestuurlijke context, die onder andere met de verkiezingen van oktober 2025, aan verandering onderhevig is. De beleidsvoornemens van het nieuwe kabinet moet worden geïntegreerd in het lopende NSP. Met LVVN en de provincies gaan we het gesprek aan om te kijken wat dit betekent voor de verdere koers en invulling van het huidige NSP.

In lijn met de PDCA-cyclus (plan-do-check-act) worden op basis van het NSP de interventies uitgevoerd door middel van het openstellen en uitvoeren van regelingen. In deze fase van het programma zijn alle interventies minimaal één keer opengesteld en is de uitvoering in volle gang. Voor het programmeren wordt gekeken op welke wijze de resterende budgetten en eventuele vrijval nog ingezet kunnen worden.

De inzichten uit het huidige NSP-programma en vorige POP-periodes kunnen wij, op verzoek, delen in het kader van de voorbereiding van het komende GLB-programma binnen het NRPP.

Werkzaamheden 2026

PROGRAMMEREN

- Het hele jaar door spreken we de regelingseigenaren van LVVN en provincies, RVO en de Delegated Bodies. Onderwerpen zijn onder andere de opbrengst van de openstellingen, de voorgenomen openstellingen, het signaleren van ontwikkelingen en capacity building;
- We signaleren aan opdrachtgevers over punten in de programmering van het NSP, waarop actie van opdrachtgevers nodig is;
- We adviseren over financiële vraagstukken. Bijv. declaratiemogelijkheden en de aanvullende nationale financiering met aanliggende programmaonderdelen zoals het ANLb en ANB;
- Monitoring van doelbereik en financiën ten behoeve van stuurinformatie en EU-rapportages. Door onder andere op basis van gerealiseerde openstellingen, als deelname aan relevante werkgroepen waaronder de werkgroep Monitoring, Evaluatie en Financiën (MEF);
- Per kwartaal de openstellingskalender actualiseren (werkgroep openstellingskalender);
- Deelname aan diverse (netwerk)bijeenkomsten voor uitleg, mogelijkheden en ontwikkelingen over het GLB.

NOTIFICATIE EN AMENDEMENT NSP

- Voorstellen voor wijzigingen (laten) maken, coördineren en inbrengen in de interbestuurlijke gremia;
- Wijzigingsvoorstellen in Technische Sessie bespreken met en ter advisering voorleggen aan het Monitoringscomité;
- Wijzigingsvoorstellen doorvoeren in SFC;
- Na goedkeuring door de Europese Commissie (EC) nagaan wat de gevolgen zijn voor programmering.

Focus 2026

Voortgang

In 2026 ondersteunen we de regelingseigenaren bij LVVN en provincies door meer inzicht te bieden in de (financiële) voortgang van de openstellingen en interventies. Hiervoor gaan we in gesprek tijdens de 2-jaarlijkse voortgangsgesprekken. Daarnaast maken we de voortgang inzichtelijk en beschikbaar door middel van overzichten en dashboards.

Openstellingskalender

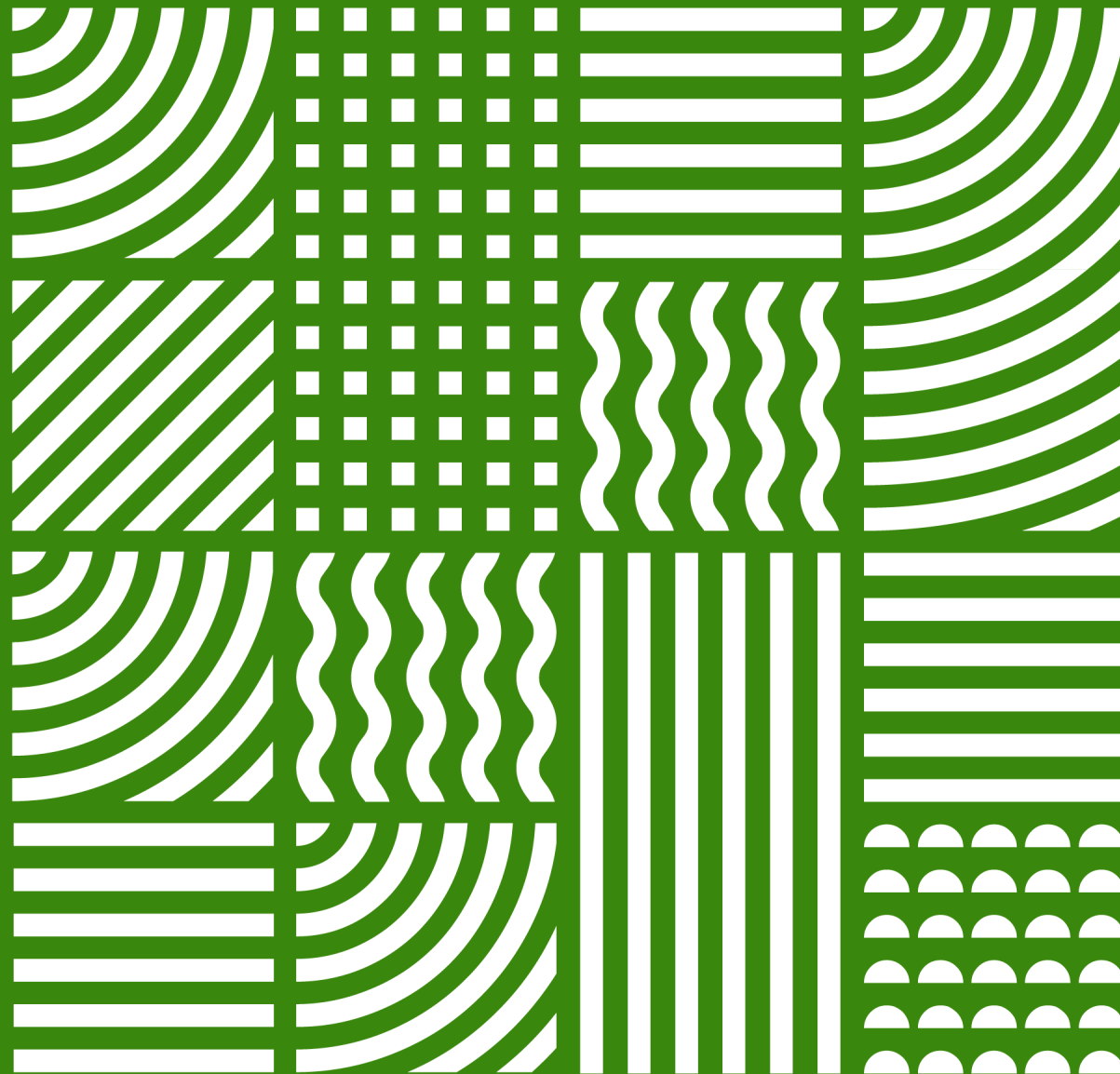
In de werkgroep werken we aan de openstellingskalender. De kalender staat voor de eerste negen maanden vast en krijgt elk kwartaal een update voor weer minimaal drie maanden. Voor 2026 is het de uitdaging het evenwicht te vinden tussen flexibiliteit en zekerheid. Voor ons als Regieorganisatie GLB staat het belang van het programma en van opdrachtgevers voorop. Met dat als vertrekpunt vervullen we als Regieorganisatie GLB een faciliterende, mediërende en intermediaire rol.

Aanvullende nationale financiering & overprogrammering

In het NSP is aanvullende nationale financiering opgenomen en kan aanvullende nationale financiering aan interventies worden toegevoegd (bijvoorbeeld ANB-middelen). Samen met de opdrachtgevers wordt per situatie verkend op welke wijze deze financiering op een effectieve en efficiënte wijze in het NSP-GLB weggezet kunnen worden en door welke partijen.

Monitoring & evaluatie

Context monitoring en evaluatie (M&E)

De monitoring en evaluatie van het NSP-GLB bekijkt de voortgang van het NSP en onderzoekt de impact van het programma.

Om verantwoording af te leggen aan de Europese Commissie over de voortgang van het programma is er een jaarlijkse rapportage over de voortgang van het programma via de output- en resultaatindicatoren (Annual Performance Report) en worden evaluaties uitgevoerd conform de afspraken in het evaluatieplan. Daarnaast zijn er aanvullende nationale behoeften om beter inzicht te krijgen in de keten van plan – programmering – realisatie, voor het zicht op de voortgang, mogelijke barrières onderweg, op uitputting van middelen van het NSP (sturing op uitvoering), als ook om overzicht te krijgen van de mate waarin de geplande prestaties, en daarmee NSP-beleidsdoelen, bereikt worden (sturing op doelbereik/programma). Evaluaties kunnen aanleiding geven tot signalering en mogelijk bijsturing van het programma. Deze en andere monitorings- en evaluatiedata kunnen aanleiding geven tot aanpassingen van het NSP-GLB.

Ten behoeve van bovengenoemde rapportages worden er data verzameld door RVO. De inhoudelijke duiding van de voortgang van het programma wordt naast de RVO-data ook gebaseerd op andere databronnen, zoals de kwalitatieve input van de interventie eigenaren.

Welke doelen en bijhorende verplichte indicatoren gemeten worden, ligt vast in EU-regelgeving en het NSP-GLB, met de jaarlijkse mijlpalen en streefwaarde per resultaatindicator volgens de NSP-Interventielogica.

Het meten van het bereik van Europese doelen en nationale behoeften van het NSP-GLB, volgt deels uit het evaluatierapport, maar vraagt nog nadere uitwerking. Dit geschiedt in samenspraak met het Rijk (LVVN), de waterschappen, provincies alsmede de kennisinstututen. Daarnaast wordt er veel gebruik gemaakt van informatie en hulp vanuit de Europese Commissie.

Naast de M&E van het lopende NSP-programma, is ook een goede afronding van het voorgaande POP3-programma van groot belang. Eind 2025 wordt dit programma definitief afgerond. Een ex-post evaluatie zal uiterlijk eind 2026 worden opgeleverd.

**Jaarverslag Annual
Performance Report
NSP 2024**

RAPPORT

Midterm-evaluatie Nationaal Strategisch Plan

73720 - 19 september 2025

Willem Buunk, Loek Luiten, Stijn Vendrik, Thomas Hakkennes

Werkzaamheden 2026

MONITORING

- Annual Performance Report
  - Het opstellen van een beschrijving van de voortgang van interventies en GLB-doelen en de verantwoordingsteksten van afwijkingen van resultaat indicatoren ten opzichte van de mijlpalen en streefwaardes. De duiding komt tot stand door o.a. afstemming met regelings- en interventie eigenaren, stakeholders binnen de GLB-governance en ontvangen signalen vanuit de praktijk/uitvoering.
  - Het beantwoorden van additionele vragen in de Observatiebrief in samenwerking met RVO.
  - De organisatorische en inhoudelijke voorbereiding van de Annual Review Meeting in Brussel met de Europese Commissie in samenwerking met LVVN en RVO.
  - Opstellen van een publieksverslag van het APR met daarin de belangrijkste bevindingen aangevuld met interviews en achtergrondinformatie.
- Twee keer per jaar worden voortgangsgesprekken met regelings- en interventie eigenaren gevoerd om terug te koppelen op voortgang op de doelenbrieven en als input voor de State of play en APR.
- Opstellen van de State of play met bijbehorende analyses om de voortgang op output en resultaat indicatoren in beeld te kunnen brengen en een prognose te geven.
- Organiseren van Interventie eigenarendagen minimaal 2x per jaar. Een van de sessies richt zich op het APR en het integraal bespreken van de voortgang van de resultaat indicatoren. De tweede sessie richt zich meer over mogelijkheden tot bijsturen waar dat nodig is om NSP-doelen te kunnen behalen.
- Het analyseren en inzichtelijk maken van gegevens ten behoeve van programmasturing. Bijvoorbeeld door inzichten te geven over inhoudelijke opbrengsten van interventies.

EVALUEREN

- Uitvoering van de activiteiten volgens het evaluatieplan 2026: Het coördineren van de uitvoering van de evaluaties en waar nodig aanvullend organiseren van onderbouwde en afgestemde evaluatie aangaande de impact van het NSP-GLB, waarbij verbinding wordt gezocht met andere programma's en bijbehorende landelijke en regionale evaluatie initiatieven.
- De tussentijdse evaluatie NSP, uitgevoerd door Bureau Berenschot, is in oktober 2025 opgeleverd. De follow-up van de aanbevelingen wordt in 2026 verder uitgevoerd.
- In 2026 ligt de nadruk op een theoretische (ex-ante) analyse van de impact van de interventies op de GLB-doelstellingen. In samenwerking met kennisinstellingen en collega experts op het gebied van monitoring en evaluatie geven we deze evaluaties vorm. Hierbij informeren en raadplegen we de partijen in de governance van het NSP.

KENNISUITWISSELING

- Deelname aan Europese bijeenkomsten en kennisuitwisseling
De Regieorganisatie zorgt voor capaciteitsopbouw van de eigen organisatie en andere stakeholders, door deel te nemen aan technische meetings van de Europese Commissie over het NSP (GREX'en), informeel uit te wisselen over monitoring en evaluatie met alle lidstaten (EvalPlatforms), deel te nemen aan workshops waarin methodes voor impactmeting worden gedeeld (Good Practice Workshops) en gericht met andere lidstaten uit te wisselen over specifieke thema's (peer learnings met bijvoorbeeld Vlaanderen).

Focus 2026

1. APR

De afstemming van het APR in de verschillende gremia verbeteren met stakeholders. De betrokkenheid van het C-overleg en het O&U bij de inhoud van het APR is nog beperkt. Gekeken wordt naar andere mogelijkheden om leden te betrekken bij het proces om hun feedback mee te nemen in de rapportage.

2. Bepalen van de impact van het GLB

Het opzetten van de evaluatie frameworks en bepalen van de methodes per doelstelling. In opdracht van de Regieorganisatie heeft het RIVM een pilot uitgevoerd voor het bepalen van de impact van het NSP op de waterkwaliteit met behulp van de beschikbare hectaregebonden data in het NSP. De conclusies uit deze pilot geven input voor het opzetten van de evaluaties voor de overige groene doelstellingen.

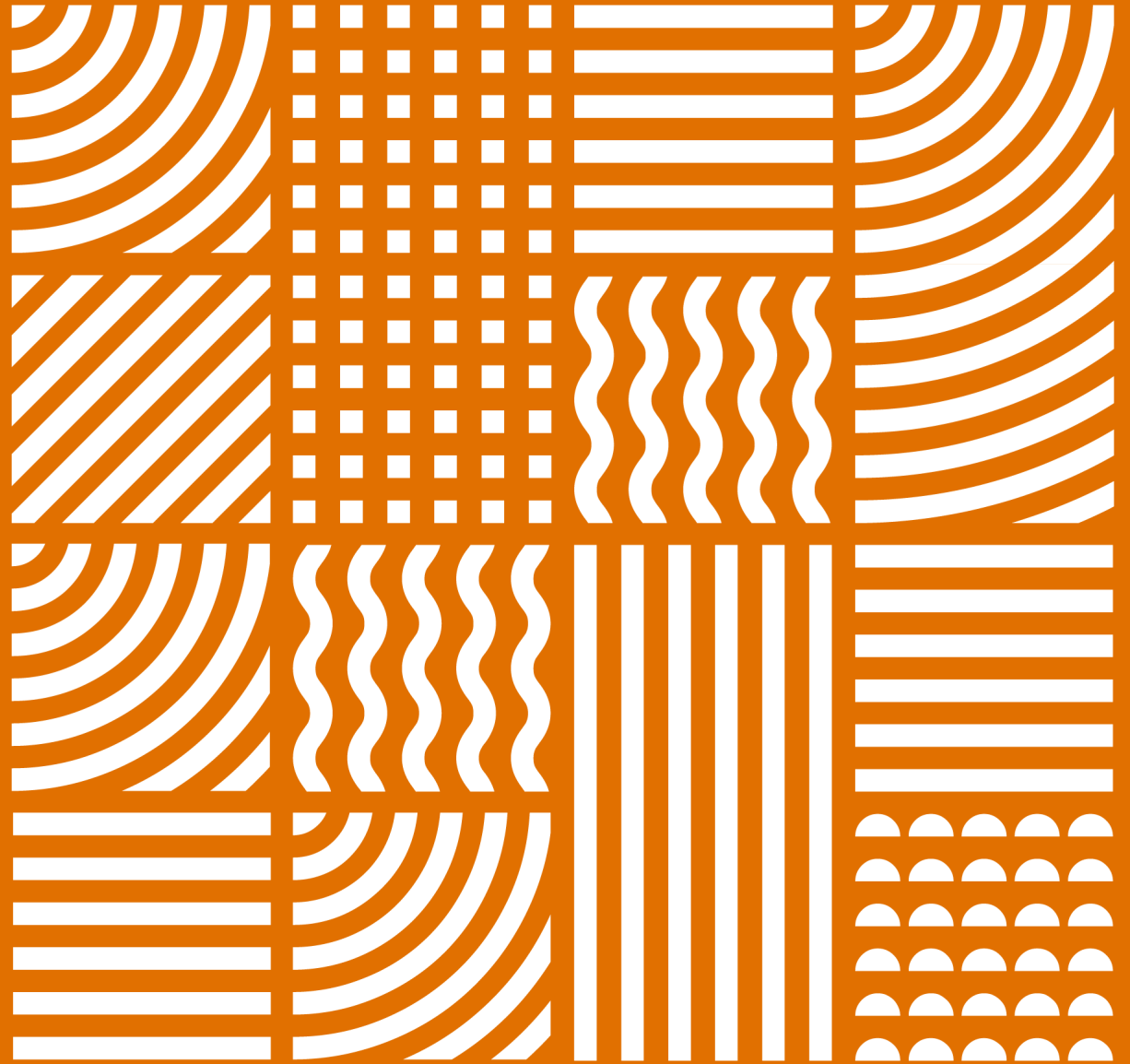
3. Capaciteitsopbouw monitoring en evaluatie

De Regieorganisatie zorgt voor ondersteuning van de Lokale Actiegroepen (LAG's) van LEADER om hun monitoring en evaluatie op een goede manier te kunnen doen. In 2026 zullen de LAG's een tussentijdse evaluatie en een zelfevaluatie uitvoeren. De Regieorganisatie ondersteunt de LAG's hierbij met formats en indicatoren om de toegevoegde waarde van LEADER zichtbaar te maken.

4. Data analyses

Inmiddels is het NSP 3 jaar onderweg en is er data beschikbaar over de voortgang van met name de hectaregebonden subsidies, zoals de inkomenssteun (BISS en CRISS), de eco-regeling en het ANLb. De Regieorganisatie verkent hoe deze data kunnen worden ingezet voor analyses, bijvoorbeeld geografische analyses in combinatie met de regionale opgaven of de ontwikkelingen in de interventies (bijvoorbeeld op basis van eco-activiteiten van de agrariërs). Deze analyses kunnen inzicht bieden in de ontwikkelingen en daarmee benut worden voor beleidsontwikkeling en de vormgeving van het toekomstige GLB-programma. In 2026 zullen ook de gesprekken met RVO blijven doorlopen om meer gegevens beschikbaar te maken voor de niet-grondgebonden interventies en (in samenspraak met interventie eigenaren) kunnen er aanvullende analyses gemaakt worden. Deze analyses ondersteunen ook de evaluatie/impact studies.

Netwerk & communicatie

Context netwerk & communicatie

Motto: **Iedereen is van het Netwerk en het Netwerk is van iedereen...**

We onderhouden en benutten de verbindingen tussen betrokken partijen bij het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Die netwerken zijn op landelijk, regionaal of lokaal niveau actief en kunnen een sterk geformaliseerd, geïnstitutionaliseerd karakter hebben of juist een informeel karakter. De netwerken kunnen op landelijk, regionaal of lokaal niveau actief zijn. Netwerken kunnen een sterk geformaliseerd, geïnstitutionaliseerd karakter hebben of een informeel karakter.

Het Netwerk Platteland (GLB-netwerk) is de Nederlandse equivalent van het Europese CAP Network (Common Agricultural Programme) en maakt onderdeel uit van het Europese netwerk. Een netwerkstrategie geeft aan op welke manier we de netwerkfunctie vormgeven.

De Regieorganisatie GLB heeft als taak om het Netwerk Platteland te ondersteunen, te informeren, te benutten en te activeren in het kader van het programma NSP-GLB en daarmee de transitie van de landbouw en het platteland.

Deze netwerkfunctie heeft waarde voor:

- de opgave in het programmamanagement van de Regieorganisatie GLB, om zo de NSP-GLB opgave in bredere context te zien, voor inhoudelijke toetsing en voor draagvlak;
- de partijen actief in deze netwerken, door verbindingen aan te gaan. Hierdoor krijgen zij beter zicht en invloed.

Netwerk en communicatie is verweven in alle driehoeken van de Regieorganisatie. Wij voeren de regie over de communicatie rondom het GLB 2023-2027. Dit doen we door de

samenwerking met partners zoals LVVN, RVO, provincies en delegated bodies te organiseren en te coördineren.

Daarnaast informeren we over de werkzaamheden van de Regieorganisatie GLB. Op de website Netwerk Platteland bieden we algemene informatie over het Nationaal Strategisch Plan (NSP), de GLB-regelingen inclusief de openstellingskalender, de door ons georganiseerde Werkplaatsen en onze organisatie zelf. Bezoekers vinden hier ook nieuwsberichten, blogs en achtergrondartikelen. Deze content delen we actief via LinkedIn.

Werkzaamheden 2026

1. AANJAGEN NETWERK PLATTELAND

- Werkplaatsen Netwerk Platteland, tweemaal per jaar met inzet van de partners;
- Thema in mei: Landbouw in 2050;
- Ondersteuning kernteam Werkplaats;
- Aansluiten bij bijeenkomsten, activiteiten en behoefte in het netwerk, Rural Pact Network, GroenPact;
- Organiseren van de LEADER-dag in samenwerking met o.a. LEADER Netwerk Nederland (LNN) en provincies;
- Coördineren inbreng Nederland voor ARIA Award 2026;
- Netwerk voeden en daarin verbinding leggen tussen het huidige en volgende GLB;
- Verkennen verhouding Netwerk Platteland en NRPP;
- Contactpoint EU CAP Network en deelname aan bijeenkomsten en subgroepen o.a. LEADER en SOIKE.

2. LEREND (PRAKTIJK) NETWERK

- Voor capaciteitsopbouw en kennisontwikkeling sluiten wij aan op de behoefte van onze netwerkpartners, o.a. inzetten GLB kwartetspel, kennis over de doelen en resultaten NSP delen en duiding van de wijzigingen NSP;
- Kennis en deskundigheidsbevordering en bevordering samenwerking LEADER;
- Voor Kennis en Innovatie ontwikkelen lerend praktijknetwerk;
- Voortzetten ondersteuning interventie-eigenaren voor o.a. LEADER, SIG, eco-regeling;
- Secretarisrol voor de landelijke werkgroep LEADER en LEADER-coördinatorenoverleg;
- Organiseren van webinars in samenwerking met GKN;
- Bijdrage (tussentijdse evaluatie onderdeel netwerk en AKIS, en ex-post POP3);
- Vervolgacties uit evaluatie Werkplaatsen 2025.

3. GROENBLAUWE ARCHITECTUUR

- Bijdrage leveren aan de ANLb 10 Jaar dag;
- Ontwikkelen handreiking financiering aanleg en beheer van landschapselementen.

4. KENNIS EN INNOVATIE, EN AKIS

- Bijeenkomsten organiseren voor en met nationale en provinciale EIP en kennis-

projecten, start met Digitalisering-Robotisering, verkennen thema's (op de volgende 4 thema's;

- Projecten ontsluiten in het overzicht van het [Europese CAP Network](#);
- Updaten handreiking aanvragers;
- Lid AKIS-coördinatie overleg;
- Voorzitten werkgroep ondersteuning aanvragers. begeleiden verkenning eigenaarsopties landbouwloket;
- Partner in Horizon Europe project ModernAKIS, verspreiden resultaten in het netwerk via www.AKISconnect.eu, organiseren AKIS Academy activiteiten;
- Voorzitten Community of Practice Versnellen kennisdoorstroming, vervolg Route en Kansen Kaart AKIS.

5. STRATEGISCHE PARTNERSCHAP MET GKN

- Het ontsluiten van NSP-projecten via website GKN, met link naar website netwerk platteland;
- Effectieve vormen van communicatie naar de doelgroep o.a. naar boeren en adviseurs. Dit geven we vorm d.m.v. artikelen, Werkplaatsen en andere tools (o.a. video's, interviews en kennisclips).

6. COMMUNICATIE

- Herijken communicatiestrategie en uitvoering geven aan die strategie. Daarbij houden we rekening met de belangrijkste trends in de overheidscommunicatie, zoals verwoord in het rapport "Stap in de toekomst" (251008, MinAZ, DPC);
- Met de social media serie 'Landbouw van Morgen' wordt het brede publiek geïnformeerd over diverse projecten die via het GLB worden ondersteund. Ook ontwikkelen we landelijk een toolbox met materialen voor campagnes en communicatie-uitingen;
- Website beheren, nieuwsbrieven en social media onderhouden;
- Publieksversies van documenten ontwikkelen o.a. jaarverslag evaluaties etc.;
- Verkennen communicatie mogelijkheden b.v. Padlet;
- Voorzitter van het kernteam communicatie en de werkgroep communicatie.

Focus 2026

1. Aanjagen Netwerk Platteland

We werken verder aan het instrument Werkplaatsen Netwerk Platteland en het kernteam Werkplaats. Hiervoor gebruiken we o.a. de evaluatie van de werkplaatsen uit 2025. In 2025 zijn we samenwerkingspartner geworden van Groenpact, die zullen we verder verkennen.

2. Lerend (praktijk) Netwerk

We versterken het lerend vermogen van het netwerk (focus o.a. LEADER) en meer diepgang in de thema's brengen. Verkennen welke nieuwe leervormen kunnen worden ingezet voor welke stakeholders.

3. De Groenblauwe architectuur

We verbinden en verbreden het netwerk rondom de Groenblauwe architectuur. We versterken de samenhang in het netwerk van groenblauwe regelingen, zowel binnen als buiten het GLB, door de samenwerking te zoeken met onze partners. Met de inzet van communicatie faciliteren we de bekendheid en het begrip

4. Kennis en innovatie: we vervullen de rol nationale coördinator EIP (European Innovation Partnerships) en bouwen van lerende netwerken met en om gestarte NSP-EIP projecten. De verbinding tussen landelijke (o.a. Nationaal Platform Experimenteerlocaties) en provinciale initiatieven verbeteren, met als doel de kennis in het innovatiesysteem te laten stromen.

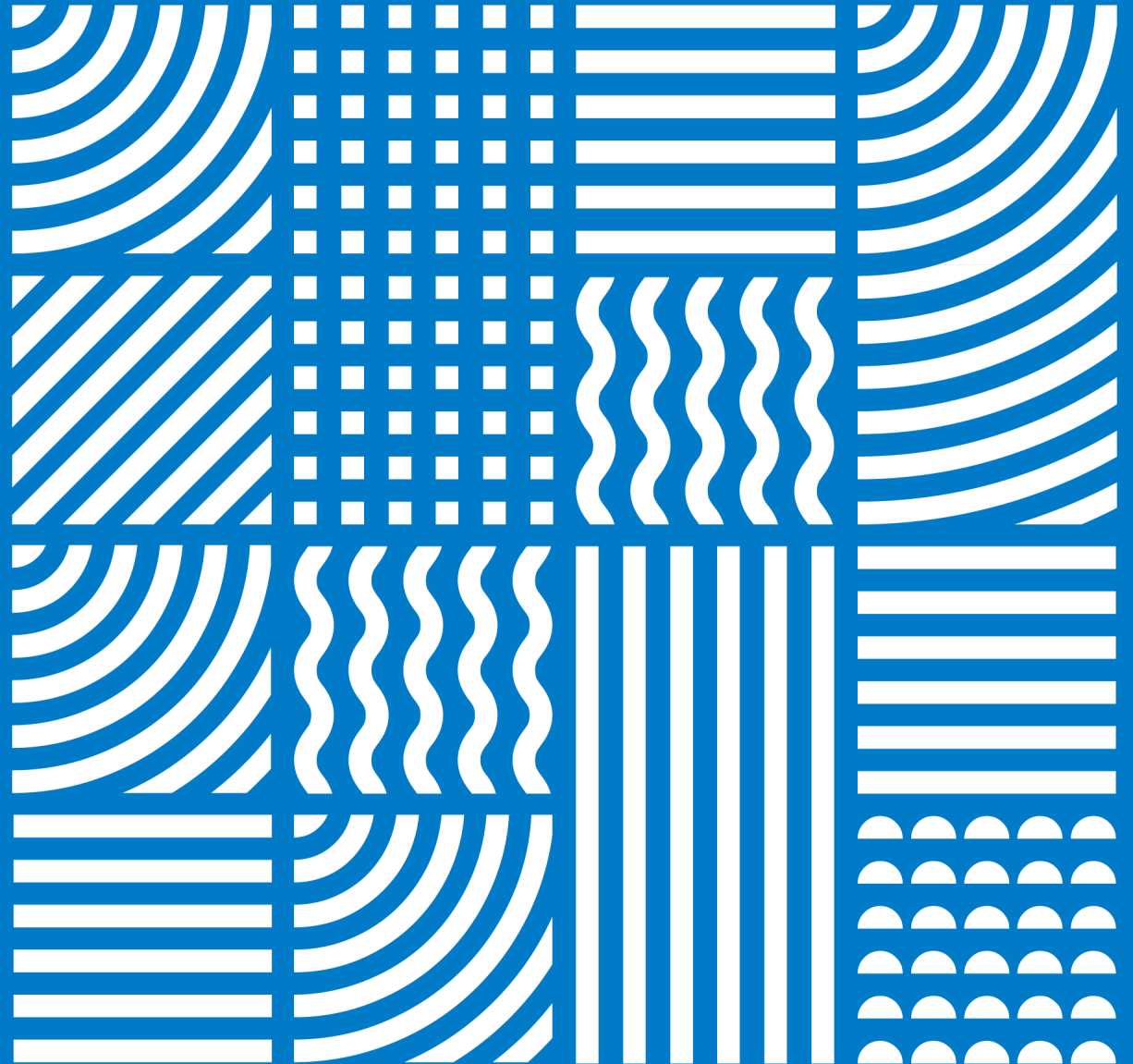
5. Strategische partnerschap met Groen Kennisnet (GKN)

Het partnerschap zorgt ervoor dat projecten — zoals EIP-regelingen, experimenteerlocaties, demonstratiebedrijven, kennisregelingen en LEADER — worden ontsloten via de website van Groen Kennisnet en vindbaar zijn via de website van het [Netwerk Platteland](#). De zoekfunctie kan door de provincie, LVVN en andere netwerkpartners worden gebruikt om eenvoudig inzicht te krijgen in projecten per thema of regio. Kansen liggen om externe zoekbox in te zetten door provincies en LVVN.

6. Herijken communicatiestrategie

We versterken de samenwerking in de communicatiecoalitie met onze netwerkpartners. Specifieke focus op het bereiken van het bredere publiek.

Ondersteuning governance

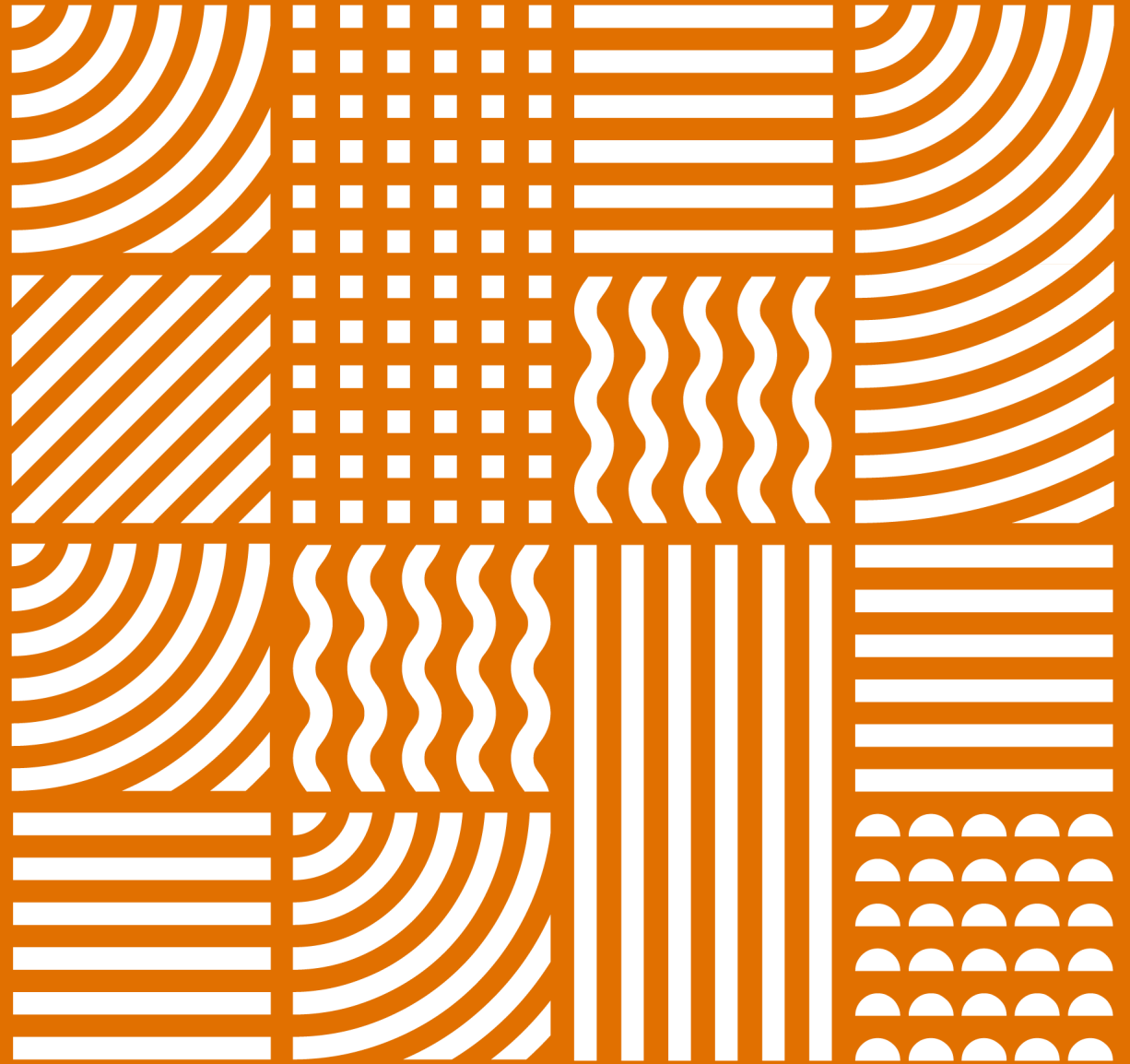
Secretaris interbestuurlijke gremia

Het NSP vraagt interbestuurlijke samenwerking van de diverse betrokken partijen in de gezamenlijke governance. Daarnaast hebben LVVN en provincies ieder een eigen, interne governance. De governance van het NSP ziet toe op (bestuurlijke) besluitvorming over het programma en alle voorbereidende overleggen en op afstemming op de uitvoering. De Regieorganisatie GLB is secretaris van diverse gremia in de interbestuurlijke governance en ondersteunt LVVN en provincies ook bij de interne governance. De Regieorganisatie GLB voorziet in de voorbereiding van besluitvorming en afstemming tussen de gremia en heeft daarmee goed overzicht, verbindt de diverse gremia met elkaar en stuurt op de agendasetting en lopende besluitvormingsprocessen, en heeft goed zicht op de kwaliteit van de samenwerking. Daarnaast wordt de verbinding gezocht met aanpalend beleid en wordt aangesloten bij de (beleids)ontwikkelingen. Hierdoor is de Regieorganisatie GLB de spin in het web.

Concreet betekent dit dat de Regieorganisatie GLB de volgende interbestuurlijke overleggen ondersteunt: Stuurgroep NSP, Operationeel- en Uitvoeringsoverleg NSP (O&U), NSP), NSP-coördinatieoverleg (waarvan de Regieorganisatie GLB tevens technisch voorzitter is), Monitoringcomité en de vier in het Convenant genoemde B-teams. Ook verzorgt de Regieorganisatie GLB de ondersteuning van het kernteam Werkplaats.

Funcities & begroting

Begroting

Begroting Regieorganisatie 2026			
<u>Uitgaven</u>			
Personeel			€ 2.278.000
Materieel Regieorganisatie GLB			€ 299.000
Monitoring & evaluatie			€ 420.000
Communicatie			€ 50.000
Netwerk NSP-GLB			€ 320.000
Groen Kennis Net			€ 300.000
totaal			€ 3.667.000
<u>Financiering</u>			
53,2% uit Technische Bijstand NSP			€ 1.949.000
23,4% bijdrage provincies			€ 859.000
23,4% bijdrage LVVN			€ 859.000

De beschikbare technische bijstand (TB) voor het NSP wordt ingezet ter dekking van de begroting van de Regieorganisatie GLB. Voorheen werd maximaal de helft (50%) van de begroting gedekt vanuit de technische bijstand, het overige deel werd verdeeld over de provincies (25%) en LVVN (25%).

Op basis van de totale beschikbare technische bijstand in de NSP-periode, is de hoogte van het jaarlijks beschikbare bedrag berekend. Door dit als uitgangspunt te nemen kan de verdeling over de financiers iets aangepast worden waardoor de bijdrage vanuit de Technische bijstand wordt verhoogd van 50% naar 53% en de bijdrage door provincies en LVVN verlaagd van 25% naar 23%.

Taken en functies

Dit is een overzicht van de functies en namen van collega's van de Regieorganisatie GLB in 2026. We willen een kleine organisatie zijn en blijven, waarbij we samen met overheden en netwerkpartners het werk organiseren en uitvoeren. We kijken wel steeds of de bezetting past bij de, soms veranderende, opgaven. Zo nodig sturen we bij.

Programmadirecteur
Henk Reinen

Programma	Monitoring en evaluatie	GLB netwerk/Assembly	Communicatie	Secretaris	Ondersteuning
Programma manager NSP/plv directeur, in 2025, begin 2026 tevens Kwartiermaker Programma Agrarisch Natuurbeheer Annette Pancras	Adviseur monitoring & evaluatie NSP en POP3 Susan Albers	Coördinator organiseren netwerk Erika Frankhuizen	Adviseur communicatie Stephanie Niessing	Secretaris interbestuurlijke en provinciale gremia, directiesecretaris Pauline Otten	Adviseur bedrijfsvoering Sabina Prijs
Inhoudelijk en juridisch adviseur (senior) POP en NSP Mathijs Sol Dieuwertje Cobben	Adviseur monitoring & evaluatie, APR Anna van Roekel	Medewerker kennis en innovatie, AKIS Jeroen Nagel	Adviseur communicatie Michelle Gilliot		Managementondersteuning Natasja Gout
Financieel adviseur POP en NSP Mirjam van Brugge Alwin Koers	Adviseur monitoring & evaluatie NSP en POP3 Hannah Schütte	Medewerker netwerkbijeenkomsten, LEADER en Groenblauwe Architectuur Dana Schadenberg Marianne Breedijk (50%)			
		Omgevingsmanagement GLB Chantal Herters			

Als regisseur van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) stimuleren we een duurzame en toekomstbestendige landbouw. Samen met het Rijk, de provincies, de waterschappen en het Netwerk Platteland voeren we het GLB uit. De Regieorganisatie GLB monitort en evalueert de voortgang. Deze kennis delen we met onze partners om bij te sturen en samen toe te werken naar een veerkrachtige landbouw, een gezonde natuur en een levendig platteland.

